

**VIJEĆE MINISTARA
BOSNE I HERCEGOVINE**

1111

Na temelju članka 27. stavak 11. Zakona o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 34/02) i članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Ureda za veterinarstvo Bosne i Hercegovine, na 67. sjednici održanoj 6. studenog 2013. godine, donijelo je

**PRAVILNIK
O IZMJENAMA PRAVILNIKA KOJIM SE UTVRĐUJU
MJERE ZA SPREČAVANJE, KONTROLU I
ISKORJENJIVANJE TRANSMISIVNIH
SPONGIFORMNIH ENCEFALOPATIJA**

Članak 1.

U Pravilniku kojim se utvrđuju mjere za sprječavanje, kontrolu i iskorjenjivanje transmisivnih spongiformnih encefalopatija ("Službeni glasnik BiH", br. 25/11 i 20/13), u Pravitku I., stavak (1) mijenja se i glasi:

"(1) Pojmovi koji se koriste u Pravilniku preuzeti su iz važećih propisa i imaju sljedeće značenje:

- a) definicija iz Odluke o nusproizvodima životinjskog podrijetla i njihovim proizvodima koji nisu namijenjeni prehrani ljudi ("Službeni glasnik BiH", broj 19/11) članak 4. točka f):
  - (i) "posjedska životinja" - bilo koja životinja koja se čuva, tovi ili uzgaja i koristi za proizvodnju hrane, vune, krzna i perja, kože ili bilo kojeg drugoga proizvoda dobivenog od životinje ili u druge svrhe posjedskog uzgoja.
- b) definicije iz Pravitka I. Pravilnika o utvrđivanju veterinarsko - zdravstvenih uvjeta za odlaganje, korištenje, sakupljanje, prijevoz, identifikaciju i

sljedivost, registraciju i odobravanje pogona, stavljanje na tržište, uvoz, tranzit i izvoz nusproizvoda životinjskog podrijetla i njihovih proizvoda koji nisu namijenjeni prehrani ljudi ("Službeni glasnik BiH", broj 30/12) su:

- (i) "krznašice" - životinje koje se drže ili uzgajaju za proizvodnju krzna i koje nisu namijenjene za ljudsku prehranu;
- (ii) "proizvodi od krvi" - proizvodi nastali od krvi ili frakcija krvi, osim krvnog brašna, koji uključuju osušenu/zamrznutu/tečnu plazmu, osušenu cijelu krv, osušena/zamrznuta/tečna crvena krvna zrnca ili njihove frakcije i mješavine;
- (iii) "prerađeni protein životinjskog podrijetla" - protein životinjskog podrijetla, nastao iz materijala iz Kategorije 3, koji je obrađen sukladno Aneksu X. Poglavlju II. Odjeljku 1. Pravilnika o utvrđivanju veterinarsko - zdravstvenih uvjeta za odlaganje, korištenje, sakupljanje, prijevoz, identifikaciju i sljedivost, registraciju i odobravanje pogona, stavljanje na tržište, uvoz, tranzit i izvoz nusproizvoda životinjskog podrijetla i njihovih proizvoda koji nisu namijenjeni prehrani ljudi, (uključujući i krvno i riblje brašno) kako bi se pripremili za izravno korištenje u obliku hrane za životinje ili bilo koje drugo korištenje u obliku prehrambenih proizvoda za životinje, uključujući i hranu za kućne ljubimce, korištenje u organskim gnojivima ili sredstvima za poboljšavanje tla, međutim ne uključuju druge proizvode od krvi, mlijeko, proizvode zasnovane na mlijeku i proizvode dobivene od mlijeka, kolostrum, proizvode od kolostruma i centrifuge ili mulj iz separatora ili centrifuge, želatin, hidrolizirane proteine, dikalcij fosfat, jaja i

- proizvode od jaja, uključujući i ljusku od jajeta, trikalcij fosfat i kolagen;
- (iv) "riblje brašno" - prerađeni protein životinjskog podrijetla iz vodenih životinja, osim morskih sisavaca;
- (v) "kolagen" - označava proizvode zasnovane na proteinu nastalom iz koža, kostiju i tetiva životinja;
- (vi) "želatin" - označava prirodni, topljivi protein, koji želatira ili ne, dobiven putem djelomične hidrolize kolagena proizvedenog iz kostiju, koža, tetiva i žila životinja;
- (vii) "hidrolizirani proteini"- označavaju polipeptide, peptide i aminokiseline, i njihove mješavine dobivene hidrolizom nusproizvoda životinjskog podrijetla;
- (viii) "konzervirana hrana za kućne ljubimce" - toplinski obrađena hrana za kućne ljubimce, koja je hermetički zatvorena u konzervi;
- (ix) "hrana za kućne ljubimce" - označava hranu za kućne ljubimce i žvakalice za pse, koje:
- sadrže materijale iz Kategorije 3, pored materijala iz članka 12., toč. p), r) i s) Odluke o nusproizvodima životinjskog podrijetla i njihovim proizvodima koji nisu namijenjeni prehrani ljudi; i
  - koje mogu sadržavati uvezene materijale iz Kategorije 1, koji se sastoje od nusproizvoda životinjskog podrijetla dobivenih od životinja koje su podvrgnute nezakonitoj obradi propisanoj u članku 2. točka d) Odluke o zabrani primjene na životinjama određenih beta-agonista te tvari hormonskog i tireostatskog djelovanja ("Službeni glasnik BiH", broj 74/10) ili u članku 2. točka b) Odluke o praćenju rezidua određenih tvari u živim životinjama i proizvodima životinjskog podrijetla ("Službeni glasnik BiH", broj 1/04);
- (x) "prerađena hrana za kućne ljubimce" - je hrana za kućne ljubimce, osim sirove hrane za kućne ljubimce, koja je prerađena sukladno Aneksu XIII. Poglavlje II. točka 3. Pravilnika o utvrđivanju veterinarsko-zdravstvenih uvjeta za odlaganje, korištenje, sakupljanje, prijevoz, identifikaciju i sljedivost, registraciju i odobravanje pogona, stavljanje na tržište, uvoz, tranzit i izvoz nusproizvoda životinjskog podrijetla i njihovih proizvoda koji nisu namijenjeni prehrani ljudi;
- c) definicija iz Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04) članak 3. stavak (4):
- (i) "Hrana za životinje"- je svaka tvar ili proizvod, uključujući i dodatke hrani za životinje, prerađen, djelomično prerađen ili neprerađen, a namijenjen je hranidbi životinja, koje proizvode hranu ili se uporabljavaju za proizvodnju hrane;
- d) definicije iz Pravilnika o stavljanju na tržište i korištenju hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 15/13), članak 3. toč. b), e) i g) su:
- (i) "krmiva" - proizvodi biljnog ili životinjskog podrijetla u njihovom prirodnom obliku, svježi ili konzervirani, te proizvodi dobiveni njihovom industrijskom preradom, kao i organske ili anorganske tvari, sa ili bez dodataka hrani za životinje, za peroralnu prehranu životinja ili izravno kao takvi ili nakon prerade za pripremu krmnih smjesa ili kao supstrati za premikse;
- (ii) "krmna smjesa" - mješavina najmanje dva krmiva sa ili bez dodataka hrani za životinje namijenjena peroralnoj prehrani životinja u obliku potpune ili dopunske krmne smjese;
- (iii) "potpuna krmna smjesa" - mješavina hrane za životinje koja je zbog svog sastava dovoljna za dnevni obrok;
- e) definicije iz Pravilnika o uvjetima zdravlja životinja koji se primjenjuju na životinje akvakulture i njihove proizvode te sprečavanju i suzbijanju određenih bolesti vodenih životinja ("Službeni glasnik BiH", broj 28/11), iz članka 3. stavak (1) toč. b) i e) su:
- (i) "životinja akvakulture" - svaka vodena životinja u svim fazama razvitka, uključujući ikru i mliječ/gamete, koja se uzgaja u uzgajalištu ili u području uzgoja mekušaca, uključujući sve vodene životinje iz prirode koje su namijenjene unošenju u uzgajalište ili područje uzgoja mekušaca;
- (ii) "vodene životinje" su:
- ribe iz nadrazreda *Agnatha* i razreda *Chondrichthyes* i *Osteichthyes*,
  - mekušci koji pripadaju koljenu *Mollusca*,
  - rakovi koji pripadaju potkoljenu *Crustacea*."
- Članak 2.
- Privitak IV. mijenja se i glasi:
- "PRIVITAK IV.
HRANIDBA ŽIVOTINJA
- POGLAVLJE I.
DODATNE ZABRANE NA KOJE SE ODNOSI ČLANAK 9. STAVAK (1) PRAVILNIKA**
- Sukladno članku 9. stavak (2) Pravilnika zabrane iz članka 9. stavak (1) Pravilnika se proširuju i na hranidbu:
- a) preživača dikalcij fosfatom i trikalcij fosfatom životinjskog podrijetla i krmnim smjesama koje sadrže te proizvode;
- b) nepreživača iz posjedskog uzgoja, izuzev krznašica:
- (i) prerađenim proteinima životinjskog podrijetla;
- (ii) kolagenom i želatinom podrijetlom od preživača;
- (iii) proizvodima od krvi;
- (iv) hidroliziranim proteinima životinjskog podrijetla;
- (v) dikalcij fosfatom i trikalcij fosfatom životinjskog podrijetla;
- (vi) hranom za životinje koja sadrži proizvode navedene u alinejama od (i) do (v).
- POGLAVLJE II.
ODSTUPANJA OD ZABRANA IZ ČLANKA 9. ST. (1) I (2) PRAVILNIKA I PRIVITKA IV. POGLAVLJE I. PRAVILNIKA**
- Sukladno članku 9. stavak (3) Pravilnika, zabrane navedene u članku 9. st. (1) i (2) i Privitku IV. Poglavlje I. Pravilnika se ne primjenjuju na hranidbu:
- a) preživača:
- (i) mlijekom, proizvodima na bazi mlijeka, proizvodima dobivenim od mlijeka, kolostromom i proizvodima od kolostroma;
- (ii) jajima i proizvodima od jaja;
- (iii) kolagenom i želatinom dobivenim od nepreživača;

- (iv) hidroliziranim proteinima dobivenim od:
- dijelova nepreživača ili
  - koža preživača;
- (v) krmnim smjesama koje sadrže proizvode navedene u alinejama (i) do (iv) ove točke.
- b) nepreživača iz posjedskog uzgoja sljedećim krmivima i krmnim smjesama:
- (i) hidroliziranim proteinima dobivenim od dijelova nepreživača ili koža preživača;
- (ii) ribljim brašnom i krmnim smjesama koje sadrže riblje brašno koji su proizvedeni, stavljeni na tržište i korišteni sukladno općim uvjetima propisanim u Pravitku IV. Poglavlje III. i specifičnim uvjetima propisanim u Pravitku IV. Poglavlje IV. Odjeljak A. Pravilnika;
- (iii) dikalcij fosfatom i trikalcij fosfatom životinjskog podrijetla i krmnim smjesama koje sadrže takve fosfate koji su proizvedeni, stavljeni na tržište i korišteni sukladno općim uvjetima propisanim u Pravitku IV. Poglavlje III. Pravilnika i specifičnim uvjetima propisanim u Pravitku IV. Poglavlje IV. Odjeljak B. Pravilnika;
- (iv) proizvodima od krvi dobivenim od nepreživača i krmnim smjesama koje sadrže takve proizvode od krvi koji su proizvedeni, stavljeni na tržište i korišteni sukladno općim uvjetima propisanim u Pravitku IV. Poglavlje III. Pravilnika i specifičnim uvjetima propisanim u Pravitku IV. Poglavlje IV. Odjeljak C. Pravilnika;
- c) životinja akvakulture, prerađenim proteinima životinjskog podrijetla, izuzev ribljeg brašna, dobivenog od nepreživača i krmnim smjesama koje sadrže tako prerađene proteine životinjskog podrijetla, koje su proizvedene, stavljene na tržište i korištene sukladno općim uvjetima propisanim u Pravitku IV. Poglavlje III. Pravilnika i specifičnim uvjetima propisanim u Pravitku IV. Poglavlje IV. Odjeljak D. Pravilnika;
- d) sisajućih preživača mliječnim zamjenicama koje sadrže riblje brašno i koje su proizvedene, stavljene na tržište i korištene sukladno specifičnim uvjetima propisanim u Pravitku IV. Poglavlje IV. Odjeljak E. Pravilnika;
- e) posjedskih životinja krmivima biljnog podrijetla i krmnim smjesama koje sadrže takva krmiva kontaminirana neznatnim količinama čestica kosti dobivenih od nedozvoljenih životinjskih vrsta. Bosna i Hercegovina može koristiti ovo odstupanje samo ako je prethodno provela procjenu rizika koja je potvrdila da je rizik za zdravlje životinja zanemariv. Ova procjena rizika mora sadržavati najmanje sljedeće:
- razinu kontaminacije;
  - vrstu i izvor kontaminacije;
  - planiranu uporabu kontaminirane hrane za životinje.
- vozilima i kontejnerima koji se ne koriste za prijevoz hrane za životinje koja je namijenjena za preživače:
- a) prerađeni protein životinjskog podrijetla u rasutom stanju, uključujući riblje brašno, dobiven od nepreživača;
- b) dikalcij i trikalcij fosfat životinjskog podrijetla u rasutom stanju;
- c) proizvodi od krvi u rasutom stanju dobiveni od nepreživača;
- d) krmne smjese u rasutom stanju koje sadrže krmiva navedena u toč. a), b) i c). točke 1. ovoga Odjeljka.
- Evidencije s detaljnim podacima o vrsti prevezenih proizvoda moraju biti dostupne Uredu i mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta BiH najmanje dvije godine.
2. Odstupajući od točke 1. ovog Odjeljka vozila i kontejneri koji su prethodno korišteni za prijevoz proizvoda navedenih u toj točki, mogu se kasnije koristiti za prijevoz hrane za životinje namijenjene preživačima, pod uvjetom da su blagovremeno očišćeni da bi se izbjegla unakrsna kontaminacija, sukladno dokumentiranoj proceduri koju je prethodno odobrio Ured u suradnji s mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta BiH.
- Svako korištenje te procedure potrebno je navesti u dokumentaciji koja mora biti dostupna Uredu i mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta BiH najmanje dvije godine.
3. Prerađeni protein životinjskog podrijetla u rasutom stanju dobiven od nepreživača i krmne smjese u rasutom stanju koje sadrže prerađene proteine životinjskog podrijetla dobivene od takvih životinja, moraju se prevoziti u vozilima i kontejnerima koji se ne koriste za prijevoz hrane za životinje namijenjene za posjedske životinje nepreživače izuzev životinja akvakulture.
4. Odstupajući od točke 3. ovoga Odjeljka, vozila i kontejneri koji su prethodno korišteni za prijevoz proizvoda navedenih u toj točki, mogu se kasnije koristiti za prijevoz hrane za životinje koja je namijenjena posjedskim životinjama nepreživačima izuzev životinja akvakulture pod uvjetom da su blagovremeno očišćeni da bi se izbjegla unakrsna kontaminacija, sukladno dokumentiranoj proceduri koju je prethodno odobrio Ured u suradnji s mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta BiH.
- Svako korištenje te procedure potrebno je navesti u dokumentaciji koja mora biti dostupna Uredu i mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta BiH najmanje dvije godine.

Odjeljak B.

PROIZVODNJA KRMNIH SMJESA NAMIJENJENIH DA SE KORISTE ZA HRANIDBU POSJEDSKIH ŽIVOTINJA NEPREŽIVAČA

1. Krmne smjese namijenjene da se koriste za hranidbu posjedskih životinja nepreživača i koje sadrže sljedeća krmiva, moraju se proizvoditi u objektima koja ne proizvode krmne smjese za preživače i koja su odobrena od strane mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH:
- a) riblje brašno;
- b) dikalcij i trikalcij fosfat životinjskog podrijetla;
- c) proizvode od krvi dobivene od nepreživača.
2. Odstupajući od točke 1. ovoga Odjeljka, proizvodnja krmnih smjesa za preživače, u objektima koji također proizvode krmne smjese za posjedske životinje nepreživače, koje sadrže proizvode navedene u toj točki, može biti odobrena od strane mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH, nakon inspeksijskog pregleda na licu

POGLAVLJE III.

OPĆI UVJETI ZA PRIMJENU ODREĐENIH ODSTUPANJA PREDVIĐENIH U POGLAVLJU II. PRIVITKA IV. PRAVILNIKA

Odjeljak A.

PRIJEVOZ KRMIVA I KRMNIH SMJESA NAMIJENJENIH DA SE KORISTE ZA HRANIDBU POSJEDSKIH ŽIVOTINJA NEPREŽIVAČA

1. Sljedeći proizvodi namijenjeni da se koriste za hranidbu posjedskih životinja nepreživača, moraju se prevoziti u

mjesta i uz obvezno izvješćivanje Ureda, ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- a) krmne smjese namijenjene za preživače moraju se proizvoditi i držati tijekom skladištenja, prijevoza i pakiranja, u objektima koji su fizički odvojeni od onih objekata u kojima se proizvode i drže krmne smjese za nepreživače;
  - b) evidencije o detaljnim podacima o kupovini i korištenju proizvoda navedenih u točki 1. ovoga Odjeljka i prodaji krmnih smjesa koje sadrže te proizvode moraju biti dostupne Uredu i mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta BiH najmanje pet godina;
  - c) mora se provoditi redovito uzorkovanje i analize krmnih smjesa namijenjenih za preživače kako bi se provjerila odsutnost nedozvoljenih sastojaka životinjskog podrijetla koristeći analitičke metode za određivanje sastojaka životinjskog podrijetla za kontrolu hrane za životinje kako je navedeno u Privitku VI. Pravilnika o metodama uzorkovanja i analitičkim metodama za provedbu službenih kontrola hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 65/13); učestalost uzorkovanja i analiza odredit će se na temelju procjene rizika koju provodi subjekt u poslovanju s hranom za životinje kao dio procedure koja se temelji na principima analize rizika i kritičnih kontrolnih točki (HACCP); rezultati takvog uzorkovanja i analiza moraju biti dostupni Uredu i mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta BiH najmanje pet godina.
3. Odstupajući od točke 1. ovoga Odjeljka, posebno odobrenje za proizvodnju kompletnih krmnih smjesa od krmnih smjesa koje sadrže proizvode navedene u toj točki, neće se zahtijevati u slučaju proizvođača za vlastite potrebe ako su ispunjeni sljedeći uvjeti i uz obvezno izvješćivanje Ureda:
- a) moraju biti registrirani od mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH;
  - b) moraju držati samo nepreživače;
  - c) moraju proizvoditi kompletne krmne smjese za korištenje samo na istom gospodarstvu;
  - d) sve krmne smjese koje sadrže riblje brašno i koje se koriste u proizvodnji kompletnih krmnih smjesa, moraju sadržavati manje od 50% sirovog proteina;
  - e) sve krmne smjese koje sadrže dikalcij i trikalcij fosfat životinjskog podrijetla i koje se koriste u proizvodnji kompletnih krmnih smjesa, moraju sadržavati manje od 10% ukupnog fosfora;
  - f) sve krmne smjese koje sadrže proizvode od krvi dobivene od nepreživača i koje se koriste u proizvodnji kompletnih krmnih smjesa, moraju sadržavati manje od 50% ukupnog proteina.

Odjeljak C.

UVOZ KRMIVA I KRMNIH SMJESA NAMIJENJENIH DA SE KORISTE ZA HRANIDBU POSJEDSKIH ŽIVOTINJA NEPREŽIVAČA IZUZEV KRZNAŠICA

Prije puštanja u promet u Bosni i Hercegovini uvoznici moraju osigurati da se svaka od pošiljki sljedećih krmiva i krmnih smjesa, koje su namijenjene da se koriste za hranidbu posjedskih životinja nepreživača, izuzev krznašica, sukladno Poglavlju II. ovoga Privitka, analizira sukladno analitičkim metodama za određivanje sastojaka životinjskog podrijetla za kontrolu hrane za životinje kako je navedeno u Privitku VI. Pravilnika o metodama uzorkovanja i analitičkim metodama za provedbu službenih kontrola hrane za životinje, kako bi se provjerila odsutnost nedozvoljenih sastojaka životinjskog podrijetla:

- a) prerađenih proteina životinjskog podrijetla, uključujući riblje brašno, koji su dobiveni od nepreživača;
- b) proizvoda od krvi, dobivenih od nepreživača;
- c) krmnih smjesa koje sadrže krmiva koja su navedena u toč. a) i b) ovoga Odjeljka.

Odjeljak D.

KORIŠTENJE I SKLADIŠTENJE NA GOSPODARSTVIMA HRANE ZA ŽIVOTINJE NAMIJENJENE DA SE KORISTE ZA HRANIDBU POSJEDSKIH ŽIVOTINJA NEPREŽIVAČA

1. Korištenje i skladištenje sljedeće hrane za životinje je zabranjeno na gospodarstvima koja drže vrste posjedskih životinja za koje takva hrana za životinje nije namijenjena:
  - a) prerađenog proteina životinjskog podrijetla, uključujući riblje brašno, koji je dobiven od nepreživača;
  - b) dikalcij i trikalcij fosfata životinjskog podrijetla;
  - c) proizvoda od krvi dobivenih od nepreživača; i
  - d) krmnih smjesa koje sadrže krmiva navedena u toč. a) do c) ovoga Odjeljka..
2. Odstupajući od točke 1. ovoga Odjeljka, mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH mogu odobriti korištenje i skladištenje krmnih smjesa navedenih u točki d) točke 1. ovoga Odjeljka na gospodarstvima, koja drže vrste posjedskih životinja za koje takve krmne smjese nisu namijenjene pod uvjetom da se na gospodarstvima implementiraju mjere kojima se sprječava da se takvim krmnim smjesama hrane životinjske vrste za koje nisu namijenjene i uz obavezno izvješćivanje Ureda.

POGLAVLJE IV.

SPECIFIČNI UVJETI ZA PRIMJENU ODSTUPANJA PREDVIĐENIH U POGLAVLJU II.

Odjeljak A.

SPECIFIČNI UVJETI KOJI SE PRIMJENJUJU NA PROIZVODNJU I KORIŠTENJE RIBLJEG BRAŠNA I KRMNIH SMJESA KOJE SADRŽE RIBLJE BRAŠNO NAMIJENJENIH DA SE KORISTE ZA HRANIDBU POSJEDSKIH ŽIVOTINJA NEPREŽIVAČA IZUZEV KRZNAŠICA

Sljedeći specifični uvjeti se primjenjuju za proizvodnju i korištenje ribljeg brašna i krmnih smjesa, koje sadrže riblje brašno, namijenjenih da se koriste za hranidbu posjedskih životinja nepreživača izuzev krznašica:

- a) riblje brašno mora se proizvoditi u objektima za prerađivanje koji su namijenjeni isključivo za proizvodnju proizvoda dobivenih od vodenih životinja, izuzev morskih sisavaca;
- b) na pratećem komercijalnom dokumentu ili zdravstvenom certifikatu, kako je određeno za riblje brašno i krmne smjese, koje sadrže riblje brašno i svako pakiranje koje sadrži takve proizvode mora biti jasno označeno riječima: "sadrži riblje brašno-ne smije se koristiti za hranidbu preživača".

Odjeljak B.

SPECIFIČNI UVJETI KOJI SE PRIMJENJUJU ZA KORIŠTENJE DIKALCIJ FOSFATA I TRIKALCIJ FOSFATA ŽIVOTINJSKOG PODRIJETLA I KRMNIH SMJESA KOJE SADRŽE TAKVE FOSFATE NAMIJENJENIH DA SE KORISTE ZA HRANIDBU POSJEDSKIH ŽIVOTINJA NEPREŽIVAČA IZUZEV KRZNAŠICA

Na pratećem komercijalnom dokumentu ili zdravstvenom certifikatu, kako je određeno, za dikalcij fosfate ili trikalcij fosfate životinjskog podrijetla, krmne smjese koje sadrže takve

fosfate i svako pakiranje takvih proizvoda mora biti jasno označeno riječima: "sadrži dikalcij/trikalcij fosfat životinjskog podrijetla-ne smije se koristiti za hranidbu preživača".

Odjeljak C.

SPECIFIČNI UVJETI KOJI SE PRIMJENJUJU ZA PROIZVODNJU I KORIŠTENJE PROIZVODA OD KRVI DOBIVENIH OD NEPREŽIVAČA I KRMNIH SMJESA KOJE SADRŽE TAKVE PROIZVODE NAMIJENJENIH DA SE KORISTE ZA HRANIDBU POSJEDSKIH ŽIVOTINJA NEPREŽIVAČA IZUZEV KRZNAŠICA

Sljedeći specifični uvjeti se primjenjuju za proizvodnju i korištenje proizvoda od krvi dobivenih od nepreživača i krmnih smjesa koji sadrže takve krvne proizvode, namijenjenih da se koriste za hranidbu posjedskih životinja nepreživača izuzev krznašica:

- a) krv namijenjena da se koristi za proizvodnju proizvoda od krvi mora potjecati iz klaonica u kojima se ne vrši klanje preživača i koje su registrirane od mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH kao klaonice u kojima se ne vrši klanje preživača. Odstupajući od ovog specifičnog uvjeta, mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH mogu odobriti klanje preživača u klaonici koja proizvodi krv od nepreživača koja je namijenjena za proizvodnju proizvoda od krvi za korištenje u hrani za životinje posjedskih životinja nepreživača. Odobrenje se može izdati samo gdje je mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta BiH zadovoljno, nakon inspekcijskog pregleda, učinkovitošću mjera koje se provode s ciljem prevencije unakrsne kontaminacije između preživača i krvi nepreživača i uz obvezno izvješćivanje Ureda.

Te mjere uključuju najmanje sljedeće zahtjeve:

- (i) klanje nepreživača mora se provoditi na linijama koje su fizički odvojene od linija koje se koriste za klanje preživača;
- (ii) objekti za skupljanje, skladištenje, transport i pakiranje krvi podrijetlom od nepreživača moraju biti fizički odvojeni od objekata koji se koriste za krv podrijetlom od preživača;
- (iii) mora se provoditi redovito uzorkovanje i analiza krvi podrijetlom od nepreživača da se utvrdi prisutnost proteina od preživača. Analitičke metode koje se koriste moraju biti znanstveno potvrđene za tu namjenu. Učestalost uzorkovanja i analiza mora biti određena na temelju procjene rizika koju provodi subjekt u poslovanju s hranom za životinje kao dio procedura koje se temelje na HACCP principima.
- b) krv namijenjena za korištenje u proizvodnji proizvoda od krvi za nepreživače mora se prevoziti do objekta za preradu u vozilima i kontejnerima koji su namijenjeni isključivo za prijevoz krvi od nepreživača. Odstupajući od tog specifičnog uvjeta, vozila i kontejneri koji su prethodno korišteni za prijevoz krvi dobivene od preživača mogu se koristiti za prijevoz krvi od nepreživača pod uvjetom da su blagovremeno očišćeni, da bi se izbjegla unakrsna kontaminacija, sukladno dokumentiranoj proceduri koju je prethodno odobrio Ured u suradnji s mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta BiH.

Svako korištenje te procedure potrebno je navesti u dokumentaciji koja mora biti dostupna Uredu i mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta BiH najmanje dvije godine.

- c) proizvodi od krvi moraju se proizvoditi u objektima za preradu koji prerađuju isključivo krv nepreživača. Odstupajući od tog specifičnog uvjeta, mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH mogu odobriti proizvodnju proizvoda od krvi za korištenje u hrani za životinje za posjedske životinje nepreživače u objektima za preradu koji prerađuju krv preživača. To odobrenje se može izdati samo gdje je mjerodavno tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH zadovoljno nakon inspekcijskog pregleda učinkovitošću mjera, koje se provode s ciljem prevencije unakrsne kontaminacije i uz obvezno izvješćivanje Ureda.

Ove mjere uključuju najmanje sljedeće zahtjeve:

- (i) proizvodnja proizvoda od krvi nepreživača mora se obavljati u zatvorenom sustavu koji je fizički odvojen od sustava za proizvodnju proizvoda od krvi od preživača;
- (ii) objekti za skupljanje, skladištenje, prijevoz i pakiranje sirovog materijala u rasutom stanju i gotovih proizvoda u rasutom stanju podrijetlom od nepreživača, moraju biti fizički odvojeni od objekata u kojima su sirovi materijal u rasutom stanju i gotovi proizvodi u rasutom stanju podrijetlom od preživača;
- (iii) mora se primjenjivati redovni postupak usklađivanja između preuzete krvi dobivene od preživača i nepreživača i odgovarajućih proizvoda od krvi;
- (iv) mora se provoditi redovito uzorkovanje i analize proizvoda od krvi podrijetlom od nepreživača kako bi se provjerila odsutnost unakrsne kontaminacije s proizvodima od krvi podrijetlom od preživača koristeći analitičke metode za određivanje sastojaka životinjskog podrijetla za kontrolu hrane za životinje kako je navedeno u Pravitku VI. Pravilnika o metodama uzorkovanja i analitičkim metodama za provedbu službenih kontrola hrane za životinje; učestalost uzorkovanja i analiza se određuje na temelju procjene rizika koju provodi subjekt u poslovanju s hranom za životinje kao dio procedure koja se temelji na principima analize rizika i kritičnih kontrolnih točki (HACCP); rezultati takvog uzorkovanja i analiza moraju biti dostupni Uredu i mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta BiH najmanje pet godina.
- d) Na pratećem komercijalnom dokumentu ili zdravstvenom certifikatu, kako je određeno, za proizvode od krvi, krmne smjese koje sadrže proizvode od krvi i svako pakiranje takvih proizvoda mora biti jasno označeno riječima "sadrži proizvode od krvi- ne smije se koristiti za hranidbu preživača".

Odjeljak D.

SPECIFIČNI UVJETI KOJI SE PRIMJENJUJU ZA PROIZVODNJU I KORIŠTENJE PRERAĐENIH PROTEINA ŽIVOTINJSKOG PODRIJETLA, IZUZEV RIBLJEG BRAŠNA, DOBIVENIH OD NEPREŽIVAČA I KRMNIH SMJESA KOJE SADRŽE TAKVE PRERAĐENE PROTEINE ŽIVOTINJSKOG PODRIJETLA NAMIJENJENIH DA SE KORISTE ZA HRANIDBU ŽIVOTINJA AKVAKULTURE

Sljedeći specifični uvjeti se primjenjuju za proizvodnju i korištenje prerađenih proteina životinjskog podrijetla, izuzev ribljeg brašna dobivenih od nepreživača i krmnih smjesa koje

sadrže takve proteine namijenjenih da se koriste za hranidbu životinja akvakulture:

- a) nusproizvodi životinjskog podrijetla namijenjeni da se koriste za proizvodnju prerađenih proteina životinjskog podrijetla, koji se navode u ovom Odjeljku, moraju potjecati ili iz klaonica u kojima se ne vrši klanje preživača i koje su registrirane od mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH kao klaonice u kojima se ne vrši klanje preživača ili iz objekata za rasijecanje u kojima se ne otkoštava ili ne rasijeca meso od preživača.

Odstupajući od tog specifičnog uvjeta, mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta BiH može odobriti klanje preživača u klaonici koja proizvodi nusproizvode životinjskog podrijetla od nepreživača namijenjenih za proizvodnju prerađenih proteina životinjskog podrijetla, navedenih u ovom Odjeljku.

To odobrenje se može izdati samo gdje su mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH zadovoljna nakon inspekcijskog pregleda učinkovitošću mjera, koje se provode s ciljem prevencije unakrsne kontaminacije između nusproizvoda od preživača i nepreživača i uz obvezno izvješćivanje Ureda.

Te mjere uključuju najmanje sljedeće zahtjeve:

- (i) klanje nepreživača mora se provoditi na linijama koje su fizički odvojene od linija koje se koriste za klanje preživača;
  - (ii) objekti za skupljanje, skladištenje, transport i pakiranje nusproizvoda životinjskog podrijetla, podrijetlom od nepreživača, moraju biti fizički odvojeni od objekata za nusproizvode životinjskog podrijetla podrijetlom od preživača;
  - (iii) mora se provoditi redovito uzorkovanje i analize nusproizvoda životinjskog podrijetla podrijetlom od nepreživača da se utvrdi prisutnost proteina od preživača. Analitičke metode koje se koriste moraju biti znanstveno potvrđene za tu namjenu. Učestalost uzorkovanja i analiza odredit će se na temelju procjene rizika koju provodi subjekt u poslovanju s hranom za životinje kao dio procedura koje se temelje na HACCP principima.
- b) nusproizvodi životinjskog podrijetla, podrijetlom od nepreživača, namijenjeni da se koriste u proizvodnji prerađenih proteina životinjskog podrijetla koji se navode u ovom Odjeljku, moraju se prevoziti do objekata za preradu u vozilima i kontejnerima koji nisu korišteni za prijevoz nusproizvoda životinjskog podrijetla podrijetlom od preživača.
- Odstupajući od tog specifičnog uvjeta, oni se mogu prevoziti u vozilima i kontejnerima koji su prethodno korišteni za prijevoz nusproizvoda životinjskog podrijetla podrijetlom od preživača, pod uvjetom da su ta vozila i kontejneri blagovremeno očišćeni da bi se izbjegla unakrsna kontaminacija, sukladno dokumentiranoj proceduri koju je prethodno odobrio Ured u suradnji s mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta BiH.
- Svako korištenje te procedure potrebno je navesti u dokumentaciji koja mora biti dostupna Uredu i mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta BiH najmanje dvije godine.
- c) prerađeni proteini životinjskog podrijetla koji se navode u ovom Odjeljku moraju se proizvoditi u objektima za preradu koji su namijenjeni isključivo za preradu nusproizvoda životinjskog podrijetla od

nepreživača podrijetlom iz klaonica i rasjekavaonica koji se navode u točki a) ovoga Odjeljka.

Odstupajući od tog specifičnog uvjeta, mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH mogu odobriti proizvodnju prerađenih proteina životinjskog podrijetla, koji se navode u ovom Odjeljku u objektima za preradu koji prerađuju nusproizvode životinjskog podrijetla podrijetlom od preživača.

To odobrenje se može izdati samo gdje su mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH zadovoljno nakon inspekcijskog pregleda učinkovitošću mjera, koje se provode s ciljem prevencije unakrsne kontaminacije između prerađenih proteina životinjskog podrijetla od preživača i prerađenih proteina životinjskog podrijetla od nepreživača i uz obvezno izvješćivanje Ureda.

Te preventivne mjere moraju uključivati najmanje sljedeće zahtjeve:

- (i) proizvodnja prerađenih proteina životinjskog podrijetla dobivenih od preživača mora se provoditi u zatvorenom sustavu koji je fizički odvojen od sustava za proizvodnju prerađenih proteina životinjskog podrijetla koji se navode u ovom Odjeljku;
  - (ii) držanje nusproizvoda životinjskog podrijetla dobivenih od preživača tijekom skladištenja i transporta u objektima koji su fizički odvojeni od onih za nusproizvode životinjskog podrijetla dobivenih od nepreživača;
  - (iii) držanje prerađenih proteina životinjskog podrijetla dobivenih od preživača tijekom skladištenja i pakiranja u objektima koji su fizički odvojeni od onih za gotove proizvode dobivene od nepreživača;
  - (iv) mora se provoditi redovito uzorkovanje i analize prerađenih proteina životinjskog podrijetla koji se navode u ovom Odjeljku, kako bi se provjerila odsutnost unakrsne kontaminacije prerađenim proteinima životinjskog podrijetla od preživača koristeći analitičke metode za određivanje sastojaka životinjskog podrijetla za kontrolu hrane za životinje kako je navedeno u Pravitku VI. Pravilnika o metodama uzorkovanja i analitičkim metodama za provedbu službenih kontrola hrane za životinje; učestalost uzorkovanja i analiza određuje se na temelju procjene rizika koju provodi subjekt u poslovanju s hranom za životinje kao dio procedure koja se temelji na principima analize opasnosti i kritičnih kontrolnih točki (HACCP); rezultati takvog uzorkovanja i analiza moraju biti dostupni Uredu i mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta BiH najmanje pet godina.
- d) krmne smjese koje sadrže prerađene proteine životinjskog podrijetla koji se navode u ovom Odjeljku moraju se proizvoditi u objektima odobrenim za ovu svrhu od mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH, a namijenjeni su isključivo za proizvodnju hrane za životinje, za životinje akvakulture.

Odstupajući od tog specifičnog uvjeta:

- (i) mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH mogu odobriti proizvodnju krmnih smjesa za životinje akvakulture u objektima koji također proizvode krmne smjese namijenjene za druge posjedske životinje, izuzev krznašica, nakon inspekcijskog pregleda na licu mjesta i uz

obvezno izvješćivanje Ureda, ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- krmne smjese namijenjene preživačima moraju se proizvoditi i držati, tijekom skladištenja, prijevoza i pakiranja, u objektima koji su fizički odvojeni od onih objekata u kojima se proizvode i drže krmne smjese za nepreživače;
  - krmne smjese namijenjene za životinje akvakulture moraju se proizvoditi i držati, tijekom skladištenja, prijevoza i pakiranja, u objektima koji su fizički odvojeni od onih objekata u kojima se proizvode i drže krmne smjese za druge životinje nepreživače;
  - evidencije o detaljnim podacima o kupovini i korištenju prerađenih proteina životinjskog podrijetla koji se navode u ovom Odjeljku i prodaji krmnih smjesa koji sadrže takve proteine, moraju biti dostupne Uredu i mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta BiH najmanje pet godina;
  - mora se provoditi redovito uzorkovanje i analize krmnih smjesa namijenjenih za posjedske životinje izuzev životinja akvakulture kako bi se provjerila odsutnost nedozvoljenih sastojaka životinjskog podrijetla koristeći analitičke metode za određivanje sastojaka životinjskog podrijetla za kontrolu hrane za životinje kako je navedeno u Privitku VI. Pravilnika o metodama uzorkovanja i analitičkim metodama za provedbu službenih kontrola hrane za životinje; učestalost uzorkovanja i analiza se određuje na temelju procjene rizika koju provodi subjekt u poslovanju s hranom za životinje kao dio procedura koje se temelje na HACCP principima; rezultati takvog uzorkovanja i analiza moraju biti dostupni Uredu i mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta BiH najmanje pet godina;
- (ii) specifično odobrenje za proizvodnju kompletnih krmnih smjesa od krmnih smjesa koje sadrže prerađene proteine životinjskog podrijetla koji se navode u ovom Odjeljku neće se zahtijevati u slučaju proizvođača za vlastite potrebe ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:
- moraju biti registrirani od mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH;
  - moraju držati samo životinje akvakulture;
  - moraju proizvoditi kompletne krmne smjese za životinje akvakulture koje će se koristiti samo na istom gospodarstvu, i
  - krmne smjese koje sadrže prerađene proteine životinjskog podrijetla koji se navode u ovom Odjeljku i koriste se u njihovoj proizvodnji moraju sadržavati manje od 50% ukupnog proteina.
- e) Na pratećem komercijalnom dokumentu ili zdravstvenom certifikatu, kako je određeno za prerađene proteine životinjskog podrijetla koji se navode u ovom Odjeljku, svako pakiranje mora biti jasno označeno sljedećim riječima: "sadrži prerađene proteine životinjskog podrijetla dobivene od nepreživača-ne smije se koristiti za proizvodnju hrane za životinje za

posjedske životinje izuzev životinja akvakulture i krznašica".

Na pratećem komercijalnom dokumentu ili zdravstvenom certifikatu, kako je određeno, za krmne smjese za životinje akva-kulture koje sadrže prerađene proteine životinjskog podrijetla koji se navode u ovom Odjeljku i svako pakiranje mora biti jasno označeno sljedećim riječima: "sadrži prerađene proteine životinjskog podrijetla dobivene od nepreživača-ne smije se koristiti za proizvodnju hrane za životinje za posjedske životinje izuzev životinja akvakulture i krznašica".

Odjeljak E.

SPECIFIČNI UVJETI KOJI SE PRIMJENJUJU ZA PROIZVODNJU, STAVLJANJE NA TRŽIŠTE I KORIŠTENJE MLIJEČNIH ZAMJENICA KOJE SADRŽE RIBLJE BRAŠNO ZA HRANIDBU SISAJUĆIH PREŽIVAČA

Sljedeći specifični uvjeti se primjenjuju za proizvodnju, stavljanje na tržište i korištenje mliječnih zamjenica koje sadrže riblje brašno za hranidbu sisajućih posjedskih preživača:

- a) Riblje brašno koje se koristi u mliječnim zamjenicama mora se proizvoditi u objektima za prerađivanje koji su namijenjeni isključivo za proizvodnju proizvoda dobivenih od životinja akvakulture, izuzev morskih sisavaca, i mora biti sukladno općim uvjetima propisanim u Privitku IV. Poglavlju III. Pravilnika;
  - b) Korištenje ribljeg brašna za sisajuće posjedske životinje preživačkih vrsta dozvoljeno je samo za proizvodnju mliječnih zamjenica, distribuiranih u suhom obliku i primijenjenih nakon otapanja u zadanoj količini tekućine, namjenjenih hranidbi sisajućih preživača kao dodatak ili zamjena za post-kolostralno mlijeko prije odbića.
  - c) Mliječne zamjenice koje sadrže riblje brašno namijenjene za sisajuće posjedske životinje preživačkih vrsta moraju biti proizvedene u objektima koji ne proizvode druge krmne smjese za preživače i koje su odobrene za ovu svrhu od mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH.
- Odstupajući od tog specijalnog uvjeta, mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH mogu odobriti proizvodnju drugih krmnih smjesa za preživače u objektima koji također proizvode mliječne zamjenice koje sadrže riblje brašno namijenjene za sisajuće posjedske životinje preživačkih vrsta, nakon inspekcijskog pregleda na licu mjesta i uz obvezno izvješćivanje Ureda, ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:
- (i) druge krmne smjese namijenjene preživačima moraju se držati u objektima koji su fizički odvojeni od onih koji se koriste za riblje brašno u rasutom stanju i mliječne zamjenice u rasutom stanju koje sadrže riblje brašno, tijekom skladištenja, prijevoza i pakiranja;
  - (ii) druge krmne smjese namijenjene preživačima moraju biti proizvedene u objektima koji su fizički odvojeni od objekata u kojima se proizvode mliječne zamjenice koje sadrže riblje brašno;
  - (iii) evidencije o detaljnim podacima o kupovini i korištenju ribljeg brašna i prodaji mliječnih zamjenica koje sadrže riblje brašno moraju biti dostupne Uredu i mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta BiH najmanje pet godina;
  - (iv) mora se provoditi redovito uzorkovanje i analize drugih krmnih smjesa namijenjenih preživačima

kako bi se provjerila odsutnost nedozvoljenih sastojaka životinjskog podrijetla koristeći analitičke metode za određivanje sastojaka životinjskog podrijetla za kontrolu hrane za životinje kako je navedeno u Pravitku VI. Pravilnika o metodama uzorkovanja i analitičkim metodama za provedbu službenih kontrola hrane za životinje; učestalost takvog uzorkovanja i analiza odredit će se na temelju procjene rizika koju provodi subjekt u poslovanju s hranom za životinje kao dio procedure utemeljene na HACCP principima; rezultati takvog uzorkovanja i analiza moraju biti dostupni Uredu i mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta BiH najmanje pet godina.

- d) Prije puštanja u slobodni promet u BiH, uvoznici moraju osigurati da se svaka pošiljka uvezenih mliječnih zamjenica koje sadrže riblje brašno analizira sukladno analitičkim metodama za određivanje sastojaka životinjskog podrijetla za kontrolu hrane za životinje kako je navedeno u Pravitku VI. Pravilnika o metodama uzorkovanja i analitičkim metodama za provedbu službenih kontrola hrane za životinje, kako bi se provjerila odsutnost nedozvoljenih sastojaka životinjskog podrijetla.
- e) na pratećem komercijalnom dokumentu ili zdravstvenom certifikatu, kako je određeno, za mliječne zamjenice koje sadrže riblje brašno, a koje su namijenjene za sisajuće posjedske životinje preživačkih vrsta i svako pakiranje mora biti jasno označeno sljedećim riječima: "sadrži riblje brašno-ne smije se koristiti za hranidbu preživača izuzev sisajućih preživača".
- f) mliječne zamjenice u rasutom stanju koje sadrže riblje brašno namijenjene sisajućim posjedskim životinjama preživačkih vrsta moraju se prevoziti u vozilima i kontejnerima koji nisu korišteni za prijevoz druge hrane za životinje namijenjene preživačima. Odstupajući od tog specifičnog uvjeta, vozila i kontejneri koja će se naknadno koristiti za prijevoz druge hrane za životinje u rasutom stanju namijenjene preživačima, mogu se koristiti za prijevoz mliječnih zamjenica u rasutom stanju koje sadrže riblje brašno namijenjenih za sisajuće posjedske životinje preživačkih vrsta, pod uvjetom da su ova vozila i kontejneri blagovremeno očišćeni da bi se izbjegla unakrsna kontaminacija, sukladno dokumentiranoj proceduri koju je prethodno odobrio Ured u suradnji s mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta BiH. Svako korištenje te procedure mora biti navedeno u dokumentaciji koja mora biti dostupna Uredu i mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta BiH najmanje dvije godine.
- g) na gospodarstvima gdje se drže preživači, moraju se provoditi mjere kako bi se spriječilo da se mliječne zamjenice koje sadrže riblje brašno koriste u hranidbi drugih preživača koji nisu sisajući preživači. Mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH, moraju uspostaviti listu posjeda koji koriste mliječne zamjenice koje sadrže riblje brašno na temelju sustava prethodnih prijava posjeda ili drugog sustava koji osigurava sukladnost s ovim specifičnim uvjetima i uz obvezno izvješćivanje Ureda.

POGLAVLJE V.

OPĆI UVJETI

Odjeljak A.

LISTA

Ured i mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH ažuriraju i javno objavljuju liste:

- klaonica iz kojih potječe krv sukladno Pravitku IV. Poglavlje IV. Odjeljak C točka a). Pravilnika;
- odobrenih objekata za preradu koji proizvode proizvode od krvi sukladno Pravitku IV. Poglavlje IV. Odjeljak C. točka c) Pravilnika;
- klaonica i rasjekavaonica iz kojih mogu potjecati nusproizvodi životinjskog podrijetla namijenjeni za korištenje za proizvodnju prerađenih proteina životinjskog podrijetla sukladno Pravitku IV. Poglavlje IV. Odjeljak D. točka a) Pravilnika;
- odobrenih objekata za preradu koji proizvode prerađene proteine životinjskog podrijetla dobivene od nepreživača koji djeluju sukladno Pravitku IV. Poglavlje IV. Odjeljak D. točka c) Pravilnika;
- odobrenih objekata koji se navode u Pravitku IV. Poglavlje III. Odjeljak B., Poglavlje IV. Odjeljak D. točka d) i Odjeljak E. točka c) Pravilnika.
- proizvođača za vlastite potrebe koji su registrirani i djeluju sukladno uvjetima propisanim u Pravitku IV. Poglavlje III. Odjeljak B. i Poglavlje IV. Odjeljak D. točka d) Pravilnika.

Odjeljak B.

PRIJEVOZ KRMIVA I KRMNIH SMJESA KOJE SADRŽE PROIZVODE DOBIVENE OD PREŽIVAČA

- Krmiva u rasutom stanju i krmne smjese u rasutom stanju koje sadrže proizvode dobivene od preživača izuzev onih koji su navedeni u sljedećim toč. a), b) i c) moraju se prevoziti u vozilima i kontejnerima koji nisu korišteni za prijevoz hrane za životinje namijenjene za posjedske životinje izuzev krznašica:
  - mlijeko, proizvodi na bazi mlijeka, proizvodi dobiveni od mlijeka, kolostrum i proizvodi od kolostruma;
  - dikalcij fosfat i trikalcij fosfat životinjskog podrijetla;
  - hidrolizirani proteini dobiveni od koža preživača.
- Odstupajući od točke 1. ovoga Odjeljka vozila i kontejneri koji su prethodno korišteni za prijevoz krmiva u rasutom stanju i krmnih smjesa u rasutom stanju navedenih u toj točki, mogu se koristiti za prijevoz hrane za životinje namijenjene posjedskim životinjama izuzev krznašica, pod uvjetom da su ova vozila i kontejneri blagovremeno očišćeni da bi se izbjegla unakrsna kontaminacija, sukladno dokumentiranoj proceduri koju je prethodno odobrio Ured u suradnji s mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta BiH. Svako korištenje te procedure mora biti navedeno u dokumentaciji koja mora biti dostupna Uredu i mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta BiH najmanje dvije godine.

Odjeljak C.

PROIZVODNJA KRMNIH SMJESA KOJE SADRŽE PROIZVODE DOBIVENE OD PREŽIVAČA

Krmne smjese koje sadrže proizvode dobivene od preživača izuzev onih koji su navedeni u toč. a), b) i c) ovoga Odjeljka ne smiju se proizvoditi u objektima koji proizvode hranu za životinje za posjedske životinje izuzev krznašica:

- mlijeko, proizvodi na bazi mlijeka, proizvodi dobiveni od mlijeka, kolostrum i proizvodi od kolostruma;
- dikalcij fosfat i trikalcij fosfat životinjskog podrijetla;
- hidrolizirani proteini dobiveni od koža preživača.

**Odjeljak D.
KORIŠTENJE I SKLADIŠTENJE NA
GOSPODARSTVIMA KRMIVA I KRMNIH SMJESA ZA
POSJEDSKE ŽIVOTINJE KOJI SADRŽE PROIZVODE
DOBIVENE OD PREŽIVAČA**

Korištenje i skladištenje krmiva i krmnih smjesa za posjedske životinje koji sadrže proizvode dobivene od preživača izuzev onih koji su navedeni u toč. a), b) i c) ovoga Odjeljka je zabranjeno na gospodarstvima koji drže posjedske životinje izuzev krznašica:

- a) mlijeko, proizvodi na bazi mlijeka, proizvodi dobiveni od mlijeka, kolostrum i proizvodi od kolostruma;
- b) dikalcij fosfat i trikalcij fosfat životinjskog podrijetla;
- c) hidrolizirani proteini dobiveni od koža preživača.

**Odjeljak E.
IZVOZ PRERAĐENIH PROTEINA ŽIVOTINJSKOG
PODRIJETLA I PROIZVODA KOJI SADRŽE TAKVE
PROTEINE**

1. Izvoz prerađenih proteina životinjskog podrijetla dobivenih od preživača i proizvoda koji sadrže takve proteine su zabranjeni.

Odstupajući od toga, ova zabrana se ne primjenjuje na prerađenu hranu za kućne ljubimce uključujući konzerviranu hranu za kućne ljubimce koja sadrži prerađene proteine životinjskog podrijetla dobivene od preživača i koja je bila prerađena i označena sukladno važećim propisima u BiH.

2. Izvoz prerađenih proteina životinjskog podrijetla dobivenih od nepreživača i proizvoda koji sadrže takve proteine, odobrit će se ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:
  - a) da su namijenjeni za korištenje koje nije zabranjeno člankom 9. Pravilnika i ovim Pravitkom;
  - b) da se prije izvoza zaključi pisani sporazum između Ureda i mjerodavnog tijela zemlje uvoznice da će poštivati predviđenu uporabu i da neće ponovno izvoziti prerađene životinjske bjelančevine ili proizvode koji sadrže takve bjelančevine za uporabu koje su zabranjene člankom 9. Pravilnika i ovim Pravitkom.
3. Točka 2. ovoga Odjeljka se ne primjenjuje za izvoz sljedećeg:
  - a) ribljev brašno i krmnih smjesa koje sadrže riblje brašno;
  - b) krmnih smjesa namijenjenih za životinje akvakulture;
  - c) hrane za kućne ljubimce.

**Odjeljak F.
SLUŽBENE KONTROLE**

1. Službene kontrole koje provode mjerodavna inspeksijska tijela da bi se provjerila usklađenost s pravilima koja su propisana u ovom Pravitku, moraju uključivati inspeksijske preglede i uzorkovanje za analizu prerađenih proteina životinjskog podrijetla i hrane za životinje sukladno analitičkim metodama za određivanje sastojaka životinjskog podrijetla za kontrolu hrane za životinje kako je navedeno u Pravitku VI. Pravilnika o metodama uzorkovanja i analitičkim metodama za provedbu službenih kontrola hrane za životinje.
2. Mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH moraju redovito provjeravati osposobljenost laboratorija za provođenje analiza u okviru službenih kontrola, a posebice procjenom rezultata međulaboratorijskog testiranja i uz obvezno izvješćivanje Ureda.
Ukoliko osposobljenost laboratorija nije zadovoljavajuća kao minimalna korektivna mjera mora se provesti dodatna

edukacija laboratorijskog osoblja prije provedbe daljnjih analiza."

Članak 3.

U Pravitku X., poglavlju C., točka 4. mijenja se i glasi:
"4. Brzi testovi

U svrhu provođenja brzih testova sukladno članku 6. stavku (3) i članku 7. stavku (1) Pravilnika, kao brzi testovi za monitoring spongiformne encefalopatije u goveda (u daljnjem tekstu: BSE) moraju se koristiti sljedeće metode:

- imunobloting test temeljen na Western blotting proceduri za detekciju Proteinaza K rezistentnog fragmenta PrP^{Res} otpornog na proteaze (Prionics-Check-Western test),
- kemiluminiscentni ELISA test koji uključuje proceduru ekstrakcije i ELISA tehniku, koja koristi pojačani kemiluminiscentni reagens (Enfer test & Enfer TSE Kit verzija 2.0, automatizirano pripremanje uzoraka),
- imunološko određivanje na bazi mikroploča za otkrivanje PrP^{Sc} (Enfer TSE Version 3),
- sendvič-metoda imunološkog određivanja (*immunoassay*) za PrP^{Res}, koja se provodi nakon denaturacije i koncentracije (Bio-Rad TeSeE SAP rapid test),
- imunološko određivanje na bazi mikroploča (ELISA) koji otkriva Proteinaza K rezistentni PrP^{Res} s monoklonskim protutijelima (Prionics-Check LIA test),
- imunološko određivanje (immunoassay) korištenjem kemijskih polimera za selektivno prihvaćanje PrP^{Sc} i monoklonsku detekciju protutijela za očuvane regije PrP molekule (IDEXX HerdChek BSE Antigen Test Kit, EIA & IDEXX HerdCheck BSE-Scrapie Antigen Test Kit, EIA),
- "lateral flow" imunološko određivanje (immunoassay) korištenjem dva različita monoklonska protutijela za utvrđivanje Proteinaza K rezistentnih PrP fragmenta (Prionics Check PrioSTRIP),
- dvostrano imunološko određivanje (immunoassay) korištenjem dvaju različitih monoklonskih protutijela usmjerenih na dva epitopa prisutna u visoko preklapljenom stanju govedeg PrP^{Sc} (Roboscreen Beta Prion BSE EIA Test Kit),
- sendvič ELISA za utvrđivanje Proteinaza K rezistentnog PrP^{Sc} (Roche Applied Science PrionScreen).

U svrhu provođenja brzih testova sukladno članku 6. stavku (3) i članku 7. stavku (1) Pravilnika, kao brzi testovi za monitoring TSE u ovaca i koza moraju se koristiti sljedeće metode:

- sendvič-metoda imunološkog određivanja (immunoassay) za PrP^{Res}, koja se provodi nakon denaturacije i koncentracije (Bio-Rad TeSeE SAP rapid test),
- sendvič-metoda imunološkog određivanja (immunoassay) za PrP^{Res} putem TeSeE Sheep/Goat Detection kit-a, koja se provodi nakon denaturacije i koncentracije putem TeSeE Sheep/Goat Purification kit-a (Bio-Rad TeSeE Sheep/Goat rapid test),
- imunološko određivanje (immunoassay) korištenjem kemijskih polimera za selektivno prihvaćanje PrP^{Sc} i monoklonsku detekciju protutijela za očuvane regije PrP molekule (IDEXX HerdChek BSE - Scrapie Antigen Test Kit, EIA),
- "lateral flow" imunološko određivanje (immunoassay) korištenjem dva različita monoklonska protutijela za utvrđivanje Proteinaza K rezistentnih PrP fragmenta (brzi test Prionics Check PrioSTRIP SR, protokol za vizualno očitavanje).

U slučaju svih brzih testova uzorak tkiva na kojemu će se provoditi test mora ispunjavati napatke proizvođača.

Proizvođač brzih testova mora imati uspostavljen sustav osiguranja kvalitete koji je odobrio referentni laboratorij Europske unije (u daljnjem tekstu: EU) koji osigurava da se učinkovitost testa ne mijenja. Proizvođač mora referentnom laboratoriju EU dostaviti ispitni protokol.

Preinake brzog testa ili ispitnog protokola mogu se provoditi samo uz prethodnu obavijest referentnom laboratoriju EU i pod uvjetom da referentni laboratorij EU ustanovi da ta preinaka ne umanjuje osjetljivost, specifičnost ili pouzdanost brzog testa. Taj nalaz treba dostaviti referentnim laboratorijima EU i referentnim laboratorijima Bosne i Hercegovine."

Članak 4.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 295/13
6. studenoga 2013. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća ministara BiH
Vjekoslav Bevanda, v. r.

Na osnovu člana 27. stav 11. Zakona o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 34/02) i člana 17. Zakona o Savjetu ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Savjet ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Kanцеларије за ветеринарство Bosne и Hercegovine, на 67. сједници одржаној 6. новембра 2013. године, донио је

ПРАВИЛНИК

О ИЗМЈЕНАМА ПРАВИЛНИКА КОЈИМ СЕ УТВРЂУЈУ МЈЕРЕ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ, КОНТРОЛУ И ИСКОРЈЕЊИВАЊЕ ТРАНСМИСИВНИХ СПОНГИФОРМНИХ ЕНЦЕФАЛОПАТИЈА

Члан 1.

У Правилнику којим се утврђују мјере за спречавање, контролу и искорјењивање трансмисивних спонгиформних енцефалопатија ("Slуџбени гласник БиХ", бр. 25/11 и 20/13), у Прилогу I, став (1) мијења се и гласи:

"(1) Појмови који се користе у Правилнику преузети су из важећих прописа и имају следеће значење:

- а) дефиниција из Одлуке о нуспроизводима животињског поријекла и њиховим производима који нису намијењени исхрани људи ("Slуџбени гласник БиХ", број 19/11) члан 4. тачка ф):
  - (i) "фармска животиња" - било која животиња која се чува, тови или узгаја и користи за производњу хране, вуне, крзна и перја, коже или било којег другог производа добијеног од животиње или у друге сврхе фармског узгоја.
  - б) дефиниције из Прилога I Правилника о утврђивању ветеринарско-здравствених услова за одлагање, кориштење, сакупљање, превоз, идентификацију и слједивост, регистрацију и одобравање погона, стављање на тржиште, увоз, транзит и извоз нуспроизвода животињског поријекла и њихових производа који нису намијењени исхрани људи ("Slуџбени гласник БиХ", број 30/12) су:
    - (i) "крзнашице" - животиње које се држе или узгајају за производњу крзна и које нису намијењене за људску исхрану;
    - (ii) "производи од крви" - производи настали од крви или фракција крви, осим крвног брашна, који укључују осушену/замрзнуту/течну плазму, осушену цијелу крв, осушена/

замрзнута/течна црвена крвна зрнца или њихове фракције и мјешавине;

- (iii) "праћени протеин животињског поријекла" - протеин животињског поријекла-ла, настао из материјала из Категорије 3, који је обрађен у складу са Анексом X Главом II Одјелком I. Правилника о утврђивању ветеринарско-здравствених услова за одлагање, кориштење, сакупљање, превоз, идентификацију и слједивост, регистрацију и одобравање погона, стављање на тржиште, увоз, транзит и извоз нуспроизвода животињског поријекла и њихових производа који нису намијењени исхрани људи, (укључујући и крвно и рибље брашно) како би се припремили за директно кориштење у облику хране за животиње или било које друго кориштење у облику прехранбених производа за животиње, укључујући и храну за кућне љубимце, кориштење у органским ђубривима или средствима за побољшавање тла, међутим не укључују друге производе од крви, млијеко, производе засноване на млијеку и производе добијене од млијека, колострум, производе од колострума и центрифуге или муљ из сепаратора или центрифуге, желатин, хидролизоване протеине, дикалцијум фосфат, јаја и производе од јаја, укључујући и љуску од јајета, трикалцијум фосфат и колаген;
- (iv) "рибље брашно" - праћени протеин животињског поријекла из водених животиња, осим морских сисара;
- (v) "колаген" - означава производе засноване на протеину насталом из кожа, костију и тетива животиња;
- (vi) "желатин" - означава природни, топлјиви протеин, који желатира или не, добијен путем дјелимичне хидролизе колагена произведеног из костију, кожа, тетива и жила животиња;
- (vii) "хидролизоване протеини" - означавају полипептиде, пептиде и аминокиселине, и њихове мјешавине добијене хидролизом нуспроизвода животињског поријекла;
- (viii) "конзервирана храна за кућне љубимце" - топлински обрађена храна за кућне љубимце, која је херметички затворена у конзерви;
- (ix) "храна за кућне љубимце" - означава храну за кућне љубимце и жвакалице за псе, које:
  - садрже материјале из Категорије 3, поред материјала из члана 12, тач. п), р) и с) Одлуке о нуспроизводима животињског поријекла и њиховим производима који нису намијењени исхрани људи, и
  - које могу да садржавају увезене материјале из Категорије 1, који се састоје од нуспроизвода животињског поријекла добијених од животиња које су подвргнуте незаконитој обради прописаној у члану 2. тачка д) Одлуке о забрани примјене на животињама одређених бета-агониста те материја хормонског и тиреостатског дјеловања ("Slуџбени гласник БиХ", број 74/10) или у члану 2. тачка б) Одлуке о